

Ριλοεπάσας 21.2.1991

MARIA
ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ
-ΠΟΘΟΥ

Σώμα θυμήςσου

Η μνήμη, τι σου είναι αυτή η μνήμη! Μπήγεται μέσα στο μεδουλι της ψυχής, μες το κορμί και τυραγνάει...

Τι έχει τάχα να θυμάται η Ρω, η Ερω, η Ερωφίλη, μα και πώς ν' απαλλάγει από το παρελθόν, που πήζει μες το αίμα της η αδικία, που σχηματίζει τις ζωροματιές του νου, που κάνει τους απίθανους συσχετισμούς, που κάνει το παρόν δυσβάσταχτο, που φέρνει το απροσδόκητο μεσοστρατίς, χώνει 'τα νύχια του μες την καρδιά και την ξεσχίζει...

Κι είναι ολόρθη η Ρω, η αγαπημένη της νεότητας, η αναμάρτητη του Ερωτα, η βασανιστική συνείδηση της αναλόφρευκτης φθοράς, η αναδυόμενη από την τέφρα της, η λαμπροφορεμένη με λευκότητα στα επιτάφια δείπνα των επιουσίων εραστών μες την οδύνη του Εαρινού εσπερινού, η δεομένη, η «δακρυόεσσα», η ακένωτη!

Ορθρος βαθύς και το σκοτάδι είναι πυκνό μες την οδύνη του τυφλού προφήτη. Κι η γη μια σκάλα στο ερειπωμένο πατρικό με το εφηβικό δωμάτιο φυλαγμένο στην καρδιά κι ένα παράθυρο να φαίνονται οι κερασιές του Ερωτα και το φεγγάρι. Και πίσω το ανακαίνισμένο αρχοντικό του αναπαλαιωμένου κόσμου...

Η Ρω ή Ερω ή Ερωφίλη, η αναμάρτητη αμαρτωλή ηρωίδα του μυθιστορήματος της Μαρίας Λαμπαδαρίδου - Πόθου: Σώμα Θυμήςσου, που μας απασχολεί, ζώντας στο δικό της κόσμο τον όμορφο και ποιητικό, αφηράτους εθμικούς νόμους, τις κοινωνικές συμβάσεις και τα ταμπού της στενοκαρδής και κοντόφθαλμης επαρχιακής ηθικής και πετάει με τα φτερά του εφηβικού της έρωτα στους χώρους της εαρινής λευκότητας της ζωής της. Γι' αυτό της το «αμάρτημα», είναι το όνειδος μιας «καθωσπρέπει» οικογενείας, η δαχτυλοδειχτούμενη μιας κοινωνίας πικρόχολης, που ζει μέσα στο ψέμα και μέσα στην υποκρισία. Ο πατέρας — όνειρο λευκό κι ερωτηματικό αναπάντητο — νεκρός από τον καιρό της Κατοχής, από τον καιρό του αλληλοσπαραγμού. Και το αμάρτημά του; Ήταν από το μέρος των προδομένων!

Η μάνα αγράμματη και διβουλη: «Ποτέ δεν ενδιαφέρθηκε για σας, εγώ τι τράβηξα για να σας μεγαλώσω...». Αυτό μονάχα ξέρει για να λέει σε κάθε ρώτημα. Η Μάνθα, η αδερφή, τίμια και καλή νοικοκυρά,

σύζυγος και μητέρα υποδειγματική. Κι ο Βάγγος, ο γαμπρός, ο τίμιος σύζυγος της αδερφής, πίσω από τα πέπλα της υποκρισίας της ηθικής επιχειρεί το βιασμό του σώματος της Ρω: «Αφού υπάρχει εραστής, γιατί όχι κι εγώ...».

Κι η Ρω ανυπεράσπιστη, αδικημένη, μοναχή θα πάρει το τρένο για τη μεγάλη πολιτεία, όταν κι ο λευκός κι ελπίδοφόρος έρωτας θα γίνει παρελθόν οδυνηρό. Μοναδικό φως στο δρόμο της τα μάτια του τυφλού καλόγερου, του Δανιήλ, στο μοναστήρι στην κορφή του λόφου. Είναι ο μόνος που κρατάει σφιχτά το φως, το μυστικό του πατέρα της στα κούφια, στ' άδεια μάτια του...

Η συμπεριφορά κι η στάση της ηρωίδας καθορίζεται από τις συνθήκες της ζωής. Είναι μια ύπαρξη τρυφερή και ζωντανή από τη φύση της, γεμάτη αγάπη, που ντύνει με λευκότητα τις ώρες της στον Ευαγγελισμό του Ερωτα, όταν η άνοιξη χτυπά την πόρτα της... Και γίνεται Μαινάδα, σκοτεινή Έρινα, κατοικημένη από το μίσος για εκδίκηση και στή-

νει δόκανα στην ερωτική αντίπαλο, που δεν διανοείται να συγχωρήσει τον εραστή, που την εγκατέλειψε, στις επιταγές της τάξης του πειθόμενος!

Είναι μια διχασμένη προσωπικότητα μήπως; Είναι άτομο χωρίς προσωπικότητα, που δέχεται καθημερινούς βιασμούς και κάθε λογής καταπιεσεις; Είναι «περιθωριακή» εξ ανάγκης και νόμου; Έχει το μίσος όλο ενάντια σ' όλες τις αδικίες;

Κάθε άλλο! Η Ρω είναι δυνατή. Δεν μισεί για να μισεί. Μισεί από αγάπη, μισεί κι εκδικείται διεκδικώντας τα δικά της. Είναι η αιώνια αδικούμενη γυναίκα. Δεν μισεί όταν είναι μια άσημη μαθητριά ερωτευμένη κάτω από τις κερασιές, ντυμένη με τη λευκότητα του Ερωτά της. Θέλει να βάλει τα πράγματα στη θέση τους και να πάρει ό,τι της ανήκει, όταν είναι για μια πετυχημένη δημοσιογράφος, διεθνώς αναγνωρισμένη. Όταν όλοι οι καταπιεστές και οι βιαστές της υποχωρούν μπροστά στη φήμη της... Όταν ο κοινωνικός κι οικογενειακός περι-

γυρος αναθεωρεί τη στάση του απέναντί της. Κι αυτό είναι που κάνει μέσα της πιο μαύρη τη σκοτεινιά, όταν ξαναγυρίζει στην επαρχιακή πόλη, αναζητώντας το εφηβικό δωμάτιο, τις μνήμες της λευκής νεότητας, τον εραστή, τις κερασιές και το φεγγάρι... Όταν όλος αυτός ο κόσμος της χαράς και της αγνότητας έχει εκποηθεί κι η μνήμη και οι αξίες έχουν αλλοτριωθεί... Κι ωστόσο, πάλι να στο σκαλοπάτι ο βιασμός της αδαπάνητης Γυναίκας, που συδαυλίζει στην καρδιά το μίσος της ενάντια στην ηθελημένη αδικία, που την κάνει ν' αποστρέφει το πρόσωπό της από το φως της λευτεριάς, από το άδαιο βλέμμα του τυφλού προφήτη.

Το «Σώμα Θυμήςσου» της Μαρίας Λαμπαδαρίδου - Πόθου, εκτός από τρυφερό ερωτικό μυθιστόρημα επίπεδου, καθαρά ποιητικό, είναι ένα ανάγλυφο, ζωντανό, κοινωνικό μυθιστόρημα, με ρεαλιστική βάση και ολοκληρωμένους χαρακτήρες, όπως αυτοί βγαίνουν μέσ' από τις πληγές και τα ράκη του μετακατοχικού βίου και των εμφυλίων σπαραγμών με τις βιασμένες ψυχές και τις αλλοτριωμένες συνειδήσεις. Είναι ένα ευανάγνωστο κοινωνικό μωσαϊκό σε αναδιπλούμενα επίπεδα, αντικατοπτριζόμενα σε αντικριστούς καθρέπτες, απ' όπου η όποια Ρω, η όποια βιασμένη Γυναίκα, τότε με την αγάπη και τότε με το μίσος μοχθεί να υπάρξει, να δικαιωθεί και να επιβιώσει.

Και θα επιβιώσει, γιατί στο τέλος νικά η αγάπη, νικά η πίστη σ' αυτό που υπήρξε. «Σώμα Θυμήςσου» θα πει: είσαι Γυναίκα, είσαι αγέραστη, είσαι ωραία πάντα, αρκεί να κρατήσεις μέσα σου την εφηβή αγνότητα, τη μουσική λευκότητα, τη μυστική νεότητα. Αρκεί να μείνεις κάπου μέσα σου στον κήπο με τις κερασιές και τα πουλιά και το φεγγάρι. Αυτό σημαίνει Ρω ή Ερω ή Ερωφίλη. «Σώμα Θυμήςσου», πάει να πει ακόμα: μείνε στην πρώτη ποίηση του μαρτυρίου σου, Γυναίκα, την πρώτη ώρα της ζωής για να μπορείς να λες κάθε στιγμή έξω από τα μίσση και τους παιδεμούς, χωρίς κανένα διασταγμό, ελεύθερη με ευλογημένο πάθος:

Έλα, Αλέξανδρε, σε περιμένω!

Κάθε στιγμή. (Εκδόσεις «Δωρικός»).

Ελένη ΧΩΡΕΑΝΘΗ

Ριλοεπάσας

21.2.1991